

MAAOMAVALITSUS

EESTI MAAOMAVALITSUSTE LIIDU HÄALEKANDJA

10. MÄRTSIL 1929. A.

Nr. 5

SEITSMES AASTAKÄIK

Väljaandja: Eesti Maaomavalitsuste Liit.

Toimetaja: H. Avikson.

Tellimise hind:	
Aastas	Kr. 5.—
Pooles aastas	" 2.50
Üksik number	" —.25
1923 aastak.	" —.50
1924 "	" 3.—
1925 — 1928 a. ä	" 5.—

Toimetus ja talitus:
Tallinnas, Suur Roosikrantsi
uul. Nr. 12.
Telefon Nr. 4—72.
Jooksev arve: Eesti Panga Tal-
linna osakond Nr. 609.

Kuulutuste hind:
1 lhk. Kr. 30.—, 1/2 lhk. Kr. 15.—,
1/4 lhk. Kr. 8.—, 1/8 lhk. Kr. 4.—
Omavalitsustele 30% hinna-
alandust.
Dokumentide kaotamise kuu-
lutused 50 senti dokumendi pealt

Ilmub 20 korda aastas, iga kuu 10. ja 25. päeval, mai, juuni, juuli ja augusti kuudel ainult 10. päeval.

SISU:

Kui koostööd hinnatakse	Lhk.	67
Maaomavalitsuste Liidu nõukogu koosolek		
20. märtsil	"	68
Omavalitsuste päevauudised	"	79
E. M. Liidu ja omavalitsuste tegevusest	"	79
Küsimused ja vastused	"	80
Kuulutused	"	66, 80

Viimane aeg on tellida

Omaavalitsustegelase

Kalender

1929.

Kalender

1929.

Kalender

1929.

1929

Kalender

Omaavalitsustegelase

Viimane aeg on tellida

Viimane aeg on tellida

Omaavalitsustegelase

Omaavalitsustegelase

Viimane aeg on tellida

Õnnetus käib inimesi mööda —

sellepärast hoidke, et tema Teid ootamata ei taba. — Seda teha võimaldab Teile

Eesti Omaavalitsuste Kinnitus Aktsia Selts „OMA“,

kes teostab:

tulekinnitusi, elukinnitusi ja rahekinnitusi.

Seltsi põhi- ja tagavara kapitaalid üle 270.000 krooni.

Soodsad kinnitustingimised. — Kõik kasu rahvale tagasi.

Seltsi juhatus: TARTUS, Lihaturg 7.

Omaavalitsused, võtke osa Seltsi tegevusest nii aktsiate omandamise, kui ka varanduste „Oma“ seltsis kinnitamisega.

Kui koostööd hinnatakse . . .

Maanteede seaduse alusel antavad määrused töötatakse välja omavalitsuste esitaja osavõttel.

Oli juhus „Maaomavalitsuse“ nr. 19 esimeses artiklis l. a. äramärkida neid tagajärke, mis tekkida võivad, kui koostööd ei hinnata eelnõude kokkuseadmisel, sest eelnõude kokkuseadjad ei saa igakülgset asjaga tuttavad olla. Täna tahaksin näidata, millised tulemused ühel töö on, kui koostööd hinnatakse.

Maanteede seaduse § 61 näeb ette, et Vabariigi Valitsus annab juhtnõõrid maavalitsuste teedekonna tehnilise organisatsiooni kujundamiseks. Teedeministeerium seadis juhtnõõride eelnõu kokku ja saatis selle maavalitsustele tutvustamiseks, kutsudes ühtlasi nende esitajaid ministeeriumi nõupidamisele eelnõu asjus. Ministeeriumi nõupidamise eelpäeval, 17. dets., eelnõupidamisele kokkutulles olid maavalitsuste teedeosakondade juhatajad äritud ja vihased. Seda eelnõu põhimõtete pärast: eelnõus oli rida paragrahve, mis otse vastu käisid omavalitsuskorralduse ja isegi maanteede seadusele. Eelnõu kokkuseadjad ei tunnud küllaldaselt omaval. korralduse seadusi, ja neil oli soov pidurdada omavalitsuste seaduslike õiguse, nagu seda tõendab Teedeministeeriumi peasekretäri J. Tiitso artikkel „Päevalehes“ 31 dets. 1928 a.

Tänu taatele ka niisuguse „eriotstarbega“ määruse eelnõu asjus omavalitsustega läbirääkida, on mõne ametniku peas sündinud suured ideed, omavalitsuste seadustega antud õigusi määrusega tühistada, teostamata jäänud.

Kui võrrelda „R. T.“ nr. 10 s. a. ilmunud juhtnõõre maakonna teedekapitali arvel ülalpeetava alalise tehnilise organisatsiooni kujundamiseks nende juhtnõõride kava esialgse tekstiga, mis teedeosakondade juhatajaid 17. dets. nii vihale ajas, siis võib ainult juhtnõõride § 1-se järele nende sugulust oletada, muu on kõik uueks saanud tänu ministeeriumi taatele omavalitsustega kokkuleppele jõuda. Mitmekordsete nõupidamiste tulemusena Teedeministeeriumi ja E. Maaomaval. Liidu esitaja vahel — on juhtnõõrid „R. T.“ ilmunud kuju saanud. Teadagi tuli kok-

kuleppe saamiseks mõlemil poolel järele anda.

Kuigi maakonna teedekapitali arvel ülalpeetava alalise tehnilise organisatsiooni kujundamise juhtnõõride asjus nõupidamised umbes kuu aega nõudsid, ei tüdinenud Teedeministeerium sellest, vaid taitis kõigis määrustes teede asjus kokkuleppele jõuda. Nii on senini peale eelnimetatud juhtnõõride Liidu esitajaga nõu peetud ja kokkulepitud järgmiste määruste projektide asjus:

1) V. V. määrus maanteede ja sildade jaoks riigimetsadest antavate metsamaterjalide hinna kohta (alus maanteede seaduse § 28);

2) Määrus maanteede ja sildade jaoks riigi metsamaterjali andmise kohta (alus seesama);

3) Määrus awalikkude teede ja sildade ja nende päralduste ehitamiseks ja parandamiseks, kruusaukude avamise ja tarvitamise, samuti kivide, liiva, kruusa, savi jne. võtmise kohta (alus § 29);

4) Määrus maanteede ja sildade ehituse ja korrashoiu kavade, tulu- ja kulueelarvete, rahaliste ja tehniliste aruannete esildamise kohta (alus maanteede seaduse § 60).

Viimane neist tuli jälle tubliste muuta kooskõlastamiseks omavalitsustesse puutuvate seadustega. Kuigi osa määrusest sisaldas maavalitsuste raamatupidajate viimase nõupidamise tulemusi, oli rida paragrahve, mis kavade ja aruannete esitamise paberlikeks ja raskeks tegi. Kui kaks päeva kestnud nõupidamise tulemusena omavalitsuste ja ministeeriumi vaheline kord oli kõigi seaduste piiridesse paigutatud, pidid ministeeriumi esitajad ise tunnistama, et ministeerium pääseb selle koorma juures paberi uputusest, kui dokumendid maavalitsuste kätte jäävad.

Ilma kirjeldatud koostööta, oleks kohtu protsessid määruste ilmutamise järele paratamatud olnud ja selle tagajärjel ka vahekorrad mittenormalsed. Koostöö ja püüe kokkuleppele jõuda kõrvaldab need pahed

ja rajab teedeheituse ja korrashoiu kindlale alusele.

Ka järgnevate määruste väljatöötamisel tahab Teedeministeerium E. M. Liidu arvamistega arvestada, millest järeldada tuleb, et J. Tiitso tuntud artiklis tehtud suur käeligiutus ka ministeeriumis pooldamist ei leia.

Kui kõik ministeeriumid seaduste ja määruste eelnõude asjus Teedeministeeriumi eeskujul koostööd omavalitsustega hindaks, siis jääks tulemata sarnased kuri osumid, nagu maksudesse puutuvad korraldused vallavalitsustele, mille poolest läinud aasta rikas oli.

7. märtsil 1929.

Maaomavalitsuste Liidu nõukogu koosolek 20. märtsil.

Päevakord:

1. Avamine ja juhatus valimine,
2. Ülevaade välismaade omavalitsuste korraldamise üle, ref. J. Jans,
3. Valla- ja maavolikogude valimise korraldamise aja ja korra küsimus — ref. E. Rosenberg,
4. Maanteede seaduse elluviimisest tekivad küsimused, ref. J. Sõnajalg.
5. Maavalitsuste raamatupidamise kokkord, eelarve ja aruannete kava,
6. Vallaomavalitsuste raamatupid. ja asjaajamise raamatute kinnitamise korra muutmise küsimus,
7. Eesti Maaomaval. Liidu 1928 a. tegevuse ülevaade ja aruanne,
8. E. Maaomaval. Liidu 1929 a. tegevuse kava ja eelarve,
9. Liidu juhatus ja revisjoni komisjoni valimine,
10. Päevakorda tõusvad küsimused.

Materjal päevakorra juurde.

P ä e v a k o r r a p t. 3.

Valla- ja maavolikogude valimise korraldamise aeg ja kord.

Küsimus on päevakorral Siseminist. Admin. osak. ettepaneku alusel 15. veebr. s. a. Nr. 985. Vahekiri on järgmine:

„Omavalitsuste esituskogude volituste tähtaeg hakkab jõudma lõpule. Pärast Riigikogu valimisi tuleb asuda omavalitsuste volikogude valimisele. Valimiste edukalt ja otstarbekohaselt korraldamiseks Siseministeeriumi Administratiiv-osakond palub kaaluda järgmisi küsimusi ja teatada nende kohta oma arvamisi, hiljemalt s. a. 15. aprilliks.

1. Kas on soovitav valla ja maavolikogude valimised toimetada lahus kumbagi oma eritähtaegadel, nagu senini, või mõlemad koos ühel ajal, nagu seda lubab maavolikogude valimise seduse (R. T. 1926 nr. 100, sead. nr. 118) § 73 ja millised nimelt tähtajad (kuupäevad ära tähendada) olek-

sid valimisteks kõige kohasemad?

2. Kui valla- ja maavolikogude valimised soovitakse toimetada ühel ajal, siis kuidas neid praktiliselt teostada: 1) kas kumbagi — nii valla kui maavolikogude — valimisedelile äraandmiseks tarvitada eraldi ümbrikuid ja eraldi valimiskaste, või paigutada valimisedelid ühistesse ümbrikutesse või ka eraldi ümbrikutesse kuid ühistesse valimiskasti?

2) kui valimisedelid paigutatakse ühistesse ümbrikutesse või ka eraldi ümbrikutesse, kuid lastakse ühistesse valimiskasti, siis kuidas neid üksteisest eraldada, kas värvidega või muul viisil, ja kuidas pärast lahtutada, lugeda, võrrelda ja otsustada maksvust vallmisseaduste §§ 47 ettenähtud juhudel?

3) kas valdades mõlemate — nii valla kui maavolikogu valimisi võivad toimetada ühed ühised jaoskonnakomisjonid, või peavad kumbagi valimisi läbi viima eraldi jaoskonnakomisjonid (vallavolik. valim. sead. §§ 9, 11 ja 12 ning maavolik. valim. sead. §§ 7, 12—15); viimasel juhul kuidas nad valimisedeleid vastu võtavad, neid jaotavad ja nende maksvust otsustavad ning kuidas nii ühel kui teisel juhul valimise toiminguid protokolleeritakse, nii et mõlemate — nii valla kui maavolikogu valimiste käigust väljenduks tervikuline ülevaade, mis võimaldaks kumbagi valimiste tagajärgede eraldi arvutamise: vallavolikogu — vallakomiteele ja maavolikogu — maakomiteele, samuti ka kumbagi valimiste seaduslikkuse eraldi kontroleerimise? —

Samuti palutakse teatada arvamisi muude küsimuste kohta, mis Teie arvates võivad valimistel üles kerkida ja vajada lahendamist.“

Allkirjad.

Põhimõtteliselt on Liidu nõukogu juba varemalt, samuti omavalitsustegelaste kongress, valla- ja maavolikogude korraga

valimise heaks kiitnud, mispärast Liidu juhatus ettepaneku teeb küsimuse jaatavalt otsustada, kuna vastused praktiliste küsimuste peale ühekorraga valimiste teostamise asjus tulevad leida koosolekul peale referaadi ärakuulamist.

Päevakorra pt. 5.

Maavalitsuste raamatupidamise kodukord, eelarve ja aruannete kava.

Maavalitsuste raamatupidajate nõupidamine seadis kokku uue eelarve ja aruannete ning raamatupid. kodukorra kava, eriti tingitult teedekapitali arvestamise juurdetulekust ja kokkuleppeks Siseministeriumiga senini lahkarmamisi tekitanud küsimustes.

Liidu juhatus tegi väljatöötatud kavades mõned sisulised ja redaktsioonilised parandused ja esitab need Liidu nõukogule kinnitamiseks.

Maavalitsuste raamatupidamise kodukord.

I. Üldised määrused.

§ 1. Maavalitsuse raamatupidamine sünnib arve jaoskonnas, mis allub Majandusosakonna juhatajale. Arveosakonna juhatajaks on pearaamatupidaja.

§ 2. Raamatupidamine sünnib kahekorde Itaalia ehk parandatud Saksa süsteemi ja bündshetilise viisi järele (v. § 6) keskraamatupidamise kujul.

Märkus: Ärilistel ettevõtetel ja asutustel, nagu apteekidel, põllumajandustel, erimajapidamistel, koolidel ja kodudel j. n. e., kellel on eriline tarve ja tööjõud eriraamatupidamiseks, võib olla oma raamatupidamine, kuna aga nende tegevuse brutto tagajärjed ja bilans aasta lõpul maavalitsuse arvejaoskonnas raamatutest peab läbikantama, nende eriasutuste aruannete põhjal.

§ 3. Raamatud jagunevad järgmiselt:

a) põhiraamatud: kassaraamat, memoriaal ja pearaamat,

b) abiraamatud, jaotatult pearaamatu arvete järele.

§ 4. Pearaamatus avatakse järgmised arved:

1. Kassa arve,
2. Hoiusummade arve,
3. Kinnisvarade arve,
4. Vallasvarade arve,
5. Eelsummade (avansside) arve,
6. Väärtpaberite arve,
7. Asutuste ja isikute (debitoride ja kreditoride) arve,
8. Eelarve tulude arve,

9. Eelarve kulude arve,
10. Eelarve debitoride arve,
11. Eelarve kreditoride arve,
12. Eelarvete täitmise (bündsheti) arve,
13. Antud laenu arve,
14. Saadud laenu arve,
15. Riigisummade (saadud riikliste avansside ja krediitide) arve,
16. Varanduse kapitalide arve,
17. Erikapitalide arve,
18. Teedekapitali arve,
19. Materjalide arve,
20. Teedekapitali materjalide arve,
21. Varanduste kasvamise ja kahane-mise arve.

§ 5. Pearaamatu arved avatakse ja lõpetatakse saldodega.

§ 6. Sissekanded pearaamatu arvele tehakse ilma tekstita, kas otsekohe kassaraamatust ja memoriaalist igapäev ehk nii, et kuu lõpul kassalised arvete läbikäigud kuu kogusummades kokkuvõetult kahe lausendiga memoriaali ja sealt pearaamatuse kantakse.

§ 7. Kõik arvearaamatud peavad enne sissekannete tegemist nummerdatud ja lehtede ehk lehekülgede arv viimasel leheküljel maavalitsuse esimehe ja sekretäri allkirjadega kinnitatud olema.

§ 8. Raamatupidamises ettetulnud vead tulevad arvepidamise seadustele vastavalt äraparandada ehk storneerida.

§ 9. Pearaamatu järele seatakse iga kuu möödumisel proovibilans kokku ja võrreldakse abiraamatutega.

§ 10. Maavalitsuse otsustest igasuguste rahaliste toimingute üle, samuti raamatupidamisesse puutuvates küsimustes, peab Maavalitsus raamatupidajat enne otsuse täideviimist informeerima.

II. Raamatupidamise kord.

§ 11. Kassaraamatutesse kantakse kõik rahalised päevased läbikäigud pearaamatu arvete kohaselt grupeeritult, memoriaali aga kantakse kõik mittekassalised läbikäigud sama põhimõtte järele. Kõik kassalised ja memoriaalsed kanded märgitakse pearaamatusse ilma tekstita.

§ 12. Läbikäigud abiraamatutesse kantakse dokumendi tekstiga ja tarviliste andmetega järgmiselt:

a) Eelarveliste kulude üle peetakse pearaamatus üks üldine arve, kuna abiraamatutes iga kulu arvestatakse üksikasjaliselt eelarves ettenähtud paragrafidele ja punktidele vastavalt.

b) Sama arvestatakse eelarvelised tulud pearaamatus ühel üldisel arvel, kuna tu-

lude abiraamatus iga tulu paragrafile ja punktile eriarve avatakse.

d) Aruande aasta lõpul kantakse eelarve kreditoride arvele kõik kindlad väljamaksmisele kuuluvad kulud, kuna eelarve debitoride arvele kantakse need läinud aasta tulud, mille saamine ja suurus kindel on.

e) Kõik teised arvete nimestikus § 4 esitatud arvete abiraamatud, peetakse harilikus kahekordse raamatupidamise nõuetele vastavas korras, peale vararaamatu ja teedekapitali arvestuse, mille kohta järgnevad eriosad.

III. Varanduste arvestamine.

§ 13. Vallasvaraks loetakse ja arvestatakse niisugused asjad, mis kuuluvad üldise mõiste — inventaari — alla ja mille väärtus on pikaajaline, nagu hobused, masinad, tööriistad, mööbel, sisseseaded. Asjad, mille väärtus väikene ja mis kergesti rikkiminevad ehk ärakuluvad, põhiraamatutes ja vararaamatus vallasvara hulgas ei arvestata.

§ 14. Vallasvara üle peetakse osakondades, jaoskondades või maavalitsuse asutustes vastavad inventari (vara) raamatud, kuhu varandused sissekantakse otsekohe nende muretsemisel ehk enne varanduse muretsemise dokumendi üleandmist arvejaoskonnale, kusjuures dokumendil, millega varandus saadud, peab varanduse vastuvõtja allkiri ja inventari raamatu järje number ülesmääritud olema. Samuti peab inventari müümisel ehk võõrandamisel varanduse kahanemine inventari raamatus vastava numbri kohal äramärgitud saama.

Märkus: Maavalitsuse ruumides oleva üldvaranduse üle, nagu mööbel, masinad j. n. e., peetakse inventari raamat majandusosakonnas.

§ 15. Aruande aasta lõpul on iga osakond, jaoskond ehk asutus kohustatud oma inventari raamatu järele arve jaoskonnale esitama varanduse aastase juurdekasvu ehk kahanemise aruande ühes kahanemist tõendavate dokumentidega. Peale nende aruannete läbivaatamist ja võrdlemist kantakse muutused pearaamatu vastavatele arvetele. Arvejaoskond peab üldise maavalitsuse vallasvara raamatu, milles iga asutuse vallasvara jaoks oma eri osa avab. Vallasvara juurdekasvu ja kahanemise kannab jaoskond sellesse raamatusse üksikasjaliselt aasta lõpul.

§ 16. Kinnisvarade kohta peetakse ar-

vejaoskonnas eriraamat, kus kinnisvarad sissekantakse erigruppides, nagu: koolihooned, arstimajad, postijaamad j. n. e.

Märkus: Kinnisvarade all arvestatakse ka hooned riigi ehk rendimaa peal ja seisuste kaotamise seadusega maavalitsuse valdamisele läinud kinnisvarad, samuti ka hobuseposti jaamad.

IV. Eelsummad (avansid).

§ 17. Isikutele, asutustele ja ettevõtjatele, kes mõnesuguste ülesannete täitmiseks volitatud ehk ettevõtjatena töid teevad, antakse maavalitsuse kassast tarvili- sed eelsummad.

§ 18. Avansina antud summad kantakse saaja isiklisele arvele ja kustutatakse sealt maha ainult aruande ja dokumentide ehk arvete ettepanemisel avansi äratartamise kohta. Kuni mahakirjutamiseni vastutab avansi saaja täielikult saadud summade eest.

§ 19. Avansi saamise juures peab saamise dokumendil äratähendatud olema tähtaeg aruande sisseandmiseks, missugune tähtaeg järelvalveks isiklised arvel äratähendatakse. See tähtaeg ei või pikem olla, kui aruande aasta lõpuni.

§ 20. Aruannete väljaminekud peavad dokumentidega tõendatud ja eelsummade aruanne allakirjutatud olema.

§ 21. Aruanne antakse vastavasse osakonda, kes ettepannud aruande ja ligipandud dokumendid õigeaks tunnistab ja peale kinnitust selle arvejaoskonnale ettepaneb arvestamiseks.

§ 22. Aruandjale ülejäänud summad on tema kohustatud aruandega ühel ajal maavalitsuse kassasse sissemaksma.

V. Aruandmine.

§ 23. Eelarve aasta möödumisel seatakse kokku aasta rahaline aruanne, kusjuures osakonnad, asutused j. n. e. on kohustatud esitama arve jaoskonnale antud tähtajaks kõik aruande kokkuseadmiseks tarvili- kuded andmed, nagu: teated aasta lõpuks veel makstajäänud kindlad kulusummad, vallasvara aruanded, erimajapidamiste aruanded j. n. e.

§ 24. Raamatud lõpetatakse peale aruande maavalitsuse poolt kinnitamist.

VI. Raamatupidamise dokumendid, nende korraldamine ja hoidmine.

§ 25. Kõik sissekanded kassaraamatusse ja memoriaali peavad vastavate dokumentidega põhjendatud olema. Iga dokument peab kas kassaraamatu ehk memoriaali

vastavat järjekorra numbert kandma.

§ 26. Kassa sisetuleku, kui ka väljamineku, samuti memoriali dokumendid peavad lahus kuude kaupa kaustikutesse koondatud olema järjekorra numbri järele, väljaarvatud teedekapitali ja maavalitsuse eriasutuste ning ettevõtete dokumendid, mis koondatakse erikaustadesse aastate kaupa.

Märkus: Asutuste dokumendid hoitakse kas arvejaoskonnas ehk asutustes maavalitsuse otsuse kohaselt.

§ 27. Iga väljamaksetud dokument peab sisaldama:

a) rahasaaja nimetust ja tema aadressi, b) maksu üksikasjalist kirjeldust, hindu ja kogusummat, d) rahasaaja allkirja kogusumma vastuvõtmise üle ühes saamise aja äratähendamise, e) vastava osakonna juhataja ehk maavalitsuse kinnitust, h) ostetud esemete ehk varanduse vastuvõtja allkirja ja inventari raamatu numbert, kui dokument varanduse ostu tõendab, i) eelarve kulu nomenklatuuri numbrit, kui väljamaks eelarves ettenähtud kuluks läheb, ehk arve nimetust, kust väljamaks sünnib, j) tarvilisel määral kustutatud tempelmaksu ehk märkust tempelmaksust vabastamise üle ja k) raha väljamaksja allkirja. Nende teadete eest, samuti tempelmaksu õige tasumise eest, vastutab dokumendi kinnitaja.

§ 28. Kassa sissemaksud sünnivad orderi kaudu, mis koosneb kolmest osast: kviiitungist, orderist ja kontsust. Orderid, kviiitungid ja kontsud seab kokku ja kviteerib kassapidaja, kusjuures orderitele, millel ei ole juurde lisatud sissemaksja poolt esitatud maksu kaaskirja, kirjutab alla ka maksja. Maksu kaaskiri, kui see esitatakse kassasse, lisatakse orderile juurde. Maksukaaskirja puudumisel peab order sisaldama kõiki tarvilikke teateid sissemaksu õigeks arvestamiseks.

§ 29. Raamatud ja sinna juurde kuuluvad dokumendid hoitakse arve jaoskonnas kuni eelmise aasta aruande lõpuliiku kinnitamiseni maavolikogu poolt. Pärast seda antakse nad mittetarvitamise korral arhiivi alalhoidmiseks.

VII. Rahalised operatsioonid.

§ 30. Kassapidaja kohuseks on rahaliste operatsioonide toimetamine vastavate dokumentide järele (§§ 27 ja 28).

§ 31. Kassapidaja peab kassa päevaaraamatut, missugune raamat iga päev lõpetatakse ja saldo järgmise päeva peale ülekantakse.

§ 32. Järgmise operatsioonipäeva algul annab kassapidaja kõik eelmise päeva sisetulekute ja väljaminekute dokumendid ühes kassa päevakokkuvõtete aruandega raamatupidajale üle.

§ 33. Kassa pävaraamat hoitakse ühes rahaga tulekindlas kappis.

VIII. Teedekapitali eelarve ja arvestus.

A. Eelarve.

§ 34. Maanteede seaduse põhjal moodustab teedekapital osa maavalitsuse eelarvest ja kui niisugune võetakse maavalitsuse üldeelarves tuludes ja kuludes eraldi peatükina sisse.

§ 35. Eelarve tuludes paigutatakse teedekapitali tulud II. peatükki üksikasjaliselt.

§ 36. Eelarve kulude peatükk XIII-dasse võetakse sisse maavalitsuse teedekapitali maks tulude II. peat. § 2-sele võrdne summa.

§ 37. Eelarve kulude peatükk VIII-dasse võetakse kogusummas, ilma üksikasjalise eraldamiseta, sisse tulude peatükk II-se võrdne summa.

B. Arvestus.

§ 38. Eelarve peatükk II. järele sissetulnud teedekapitali summad arvestatakse pea- ja abiraamatus harilikus korras ühtlaselt maavalitsuse teiste tuludega.

§ 39. Eelarve tulude peatükk II. § 2-se tulud kantakse üle sellekohase memorandumi põhjal kulude peatükk XIII-das ettenähtud punktist kulude korras.

§ 40. Pearaamatus avatakse teedekapitali arvestamiseks eraldi arve nimetusega teedekapitali arve.

§ 41. Kulude peatükk VIII korrespondimine sünnib teedekapitali eelarveliste kulude ülekandmise teel pearaamatu teedekapitali arvele vähemalt kord kuus sellekohase memorandumiga tulude pt. II. järele tegelikult sissetulnud summade suuruses.

Märkus: Et teedekapitali arvele kulude korras ülekandmine sünnib ainult tegelikult sissetulnud summade suuruses, osutuvad eelarvest vähem sissetulnud summad, mõlemal poolel, eelarve katmata osaks.

§ 42. Kõik väljamaksud teedekapitali arvel sünnivad ainult teedekapitali arve kaudu, peale tähendatud arvele kulude korras ülekandmist.

§ 43. Teedekapitali arvele pearaamatus peetakse ligilisatud nomenklatuuri järele liigitatult abiraamat nimetusega Teedekapitali kuluderaamat.

§ 44. Teedekapitali kulude nomenklatuuri §§ 10-da ja 11-da järele tehtud tööde kohta peetakse eraldi ala-abiraamat, nimetusega Teede ehituse ja paranduste nimestik, milles tähendatud §§-de järele alajaoitusena iga üksiku töö kohta eraldi arve avatakse ja millised kokkuvõetult §§-de summadega Teedekapitali kuluderaamatus võrduvad.

§ 45. Teede ehituse ja paranduste nimestiku üksikud arved sisaldavad:

a. Pealkirjana töö nimetust, kinnitud eelarve summat, ehitaja nime, ehituse tähtpäivi ja märkmeid tagatiste kohta.

b. Kredit poolele märgitakse alul töö eest saadav summa ja valmistaamisel täiendavalt lisatööde hind väljakujunenud määral.

c. Debet poolele kantakse dokumentide ja kannete põhjal üksikasjaliselt ühes lahtis ettevõtjate osalised maksud ja teises lahtis eraldi tehtud kulud maksmise järjekorras, mille järele ja millises järjekorras ka dokumendid eraldi kausta paigutakse.

d. Teedeehituse ja paranduste nimestik näitab üksikasjaliste sissekannete tõttu ettevõtja arvelist vahekorda osaliste väljamaksude suhtes teedekapitaliga ja asetab seega avanside või eelsummade raamatu.

§ 46. Teedekapitali tulude dokumendid paigutakse maavalitsuse ühisesse tulude dok. kaustasse eraldamata.

§ 47. Teedekapitali kulude dokumendid paigutakse kannete järjekorras ühiselt eraldi kausta, väljaarvatud §§ 44 ja 45 kulu dok., millised üldiselt teedekapitali dok. kaustast eraldatuna Teede ehituse ja paranduste nimestiku numeratsiooni järele iga üksiku töö järele eraldi sellekohastesse kaustadesse paigutakse.

§ 48. Teede dokumendid paigutakse ja hoitakse alal võrdselt teiste maavalitsuse dokumentidele.

§ 49. Materjalide muretsemine tagavaradena sünnib teedekapitali arvel väljaspool kulude nomenklatuuri ja kuulub kapitali saldo koosseisu. Teedekapitali saldo äranäitamisel tuleb näidata a) rahas, b) materjalis.

§ 50. Tagavaramaterjali kohta peetakse lao raamat.

§ 51. Materjal kantakse laost väljaandmisel ja äratarvitamisel teedekapitali kuluks vastava tööde nomenklatuuri järele tehnilise personali sellekohaste aruannete põhjal, millised kulude tõendusena algdokumendi iseloomu omavad ja üldiselt laosse sisseostu dokumentidega võrduvad, arvesse

võttes võimalikke ja normaalseid kahane-misi ning rikked.

§ 52. Vallasvara muretsemine sünnib teedekapitali arvel nomenklatuuri järele ja võetakse maavalitsuse juures varanduse kapitali arvel arvele ning eraldatakse teede jaoskonna inventari nimekirjas nimetusega, Teedekapitali arvel muretsetud val-lasvara.

§ 53. Teedeministeeriumi teedekapitali arvel muretsetud ja kasutamiseks saadud masinad ja muu vallasvara kohta peetakse väljaspool arvepidamist eraldi nimekirju, väärtuse, saamise ja edasiandmise aja ära-tähendamiseks.

§ 54. Maanteede seaduse §§ 49 ja 65—88 ettenähtud tehingud sünnivad teedekapitali arvel väljaspool kulude nomenklatuuri ka-pitali saldo koosseisu arvel.

Maavalitsuse tulude nomenklatuur

I. peatükk.

Maksud omavalitsuste maksu-seaduse järele.

- § 1. Kinnisvarade maks.
- § 2. Tulumaks.
- § 3. Äritunnistuste maks.
- § 4. Trahterimaks.
- § 5. Laada- ja turuplatsimaks.
- § 6. Lõbustusmaks.
- § 7. Laskeriista lubade maks.
- § 8. Jahilubade maks.
- § 9. Maks liikumise abinõudelt vee-teedel.
- § 10. Suvitajate maks.
- § 11. Kantseleimaks.

II. peatükk.

Teedekapitali tulud.

- § 1. Riikline toetus.
- § 2. Maavalitsuse summad.
- § 3. Maksud teedekapitali heaks:
  - a) Liikumisabinõude maks.
  - b) Tööstus- ja kaubandusettevõtete maks.
  - c) Benssiini maks.
  - d) Naturaalkohustustest vabastamise maks.
- § 4. Ujuvate sildade ja parvede maksud.
- § 5. Maade ja varanduste müügist saadud summad.
- § 6. Juhuslised sissetulekud.

III. peatükk.

Toetussummad.

A. Riiklised.

- § 1. Hariduse alal.
- § 2. Tervishoiu alal.

§ 3. Hoolekande alal.

§ 4. Põllumajanduse alal.

B. Eraasutustelt ja isikutelt.

§ 1. Mitmesugused toetused.

IV. peatükk.

Tagasisaadavad kulud.

§ 1. Hariduse alal.

§ 2. Tervishoiu alal.

§ 3. Hoolekande alal.

§ 4. Põllumajanduse alal.

§ 5. Maaposti korralduse alal.

§ 6. Majanduse alal.

V. peatükk.

Ettevõtted (üldtulu).

A. Põllumajanduslised.

§ 1. ....

§ 2. ....

§ 3. ....

§ 4. ....

B. Ärilised.

§ 1. ....

§ 2. ....

§ 3. ....

§ 4. ....

VI. peatükk.

Varanduste tulud.

§ 1. Kapitalide protsendid.

§ 2. Rendid ja üürid.

§ 3. Tagasimaksuta ülekanded kapitalidest.

§ 4. Ülekanded tagavaradest.

VII. peatükk.

Laenud.

§ 1. Laenud riigilt ja pankadelt.

§ 2. Laenud oma kapitalidest.

VIII. peatükk.

Mitmesugused tulud.

§ 1. Viivitus %.

§ 2. Eelarve ülejäägid.

§ 3. Juhuslised tulud.

Maavalitsuse kulude nomenklatuur.

I. peatükk.

Maavolikogu.

§ 1. Sõidu- ja päevarahad:

a) Maavolikogu liigetele.

b) Esindajatele ja komisjonide liigetele.

§ 2. Maavolikogu sekretäri tasu.

§ 3. Valimiskulud.

II. peatükk.

Maavalitsus.

§ 1. Palgad:

a) Valitsuse liigetele.

b) Ametnikkudele.

c) Teenijatele ja töölistele.

§ 2. Perekonna abiraha.

§ 3. Korterirahad.

§ 4. Arstiabi ja toetused.

§ 5. Sõidukulud ja päevarahad.

§ 6. Komisjonid ja esindused.

§ 7. Kantseleikulud:

a) Kantseleitarbed, trükitööd, kuulutuste kulud, tempelmaksud j. n. e.

b) Post-telegraf-telefon.

d) Kirjandus ja ajakirjandus.

§ 8. Majanduslised kulud:

a) Üür.

b) Küte.

e) Valgustus.

d) Puhastus.

g) Parandus.

h) Liikumis- ja veoabinõude korras-
hoid ja kulud.

i) Muud kulud.

III. peatükk.

Administratiivala.

§ 1. Palgad:

a) Juriidiline büroo.

b) Vangimaja kuraator.

§ 2. Valdade revideerimise kulud.

§ 3. Omavalitsuse tegelaste kursused.

§ 4. Vallasekretäride lisatasud:

a) Teenistuslisa.

b) Perekonna abiraha.

e) Arstiabi.

§ 5. Tuletõrje kulud.

§ 6. Vangide saatmine.

§ 7. Postijaamade korraldus.

§ 8. Maaposti korraldus.

§ 9. Öömajade korraldus.

IV. peatükk.

Haridus.

A. Inspeksioon.

§ 1. Kooliõnukikude palgad.

§ 2. „ „ sõidu- ja päeva-
[raha.

§ 3. „ „ korter.

§ 4. „ „ arstiabi.

B. Algkoolid.

§ 1. Õpetajate palgad.

§ 2. „ „ arstiabi.

§ 3. Tagavara õpetajate sõidu- ja päevarahad.

D. Kesk- ja kutsekoolid.

a) ..... kool.
(Kesk- ehk kutsekooli nimetus, vaata lisa).

- b) .....
(Kordub).
- c) .....
(Kordub).
- c) .....
(Kordub).
- E. Toetused.
- § 1. Toetus algkoolidele.
- § 2. Toetus erakoolidele.
- § 3. Toetus kehvem. õpilastele.
- § 4. Stipendiumid:
- a) .....
- b) .....
- c) .....
- G. Haridustööväljaspoolkooli.
- § 1. Rahvaülikoolid.
- § 2. Kursused.
- § 3. Lasteaiad.
- § 4. Toetused seltsidele.
- § 5. Raamatukogud.
- § 6. Õppevahendid.
- § 7. Muud kulud.
- V. peatükk.
- Tervishoid.
- A. Personaal.
- § 1. Palgad:
- a) Maa-arst.
- b) Jaoskonnaarstid.
- c) Ämmaemandad.
- d) Velsker.
- e) Desinfektor.
- g) Halastajad öed.
- § 2. Sõidu- ja päevarahad.
- § 3. Kantseleikulud:
- a) Kantselei tarbed.
- b) Post-telegraaf-telefon.
- § 4. Majanduslised kulud:
- a) arstlise personali korterid.
- b) „ „ küte.
- c) „ „ korterite pa-
[randus.
- d) „ „ tulekinnitus.
- e) .....
- B. Haiguste vastuvõtlemine.
- § 1. Hakkavad haigused.
- § 2. Arstirohud ja abinõud.
- § 3. Tervishoidline selgitustöö.
- D. Haigemajad.
- a) ..... haigemaja (vaata lisa)
(nimetus).
- b) .....
(Kordub).
- c) .....
(Kordub).
- E. Muud kulud tervishoiu alal.
- § 1. Toetused.
- § 2. ....
- VI. peatükk.
- Hoolekanne.
- A. Lastekodud.
- a) ..... lastekodu (vaata lisa).
(Nimetus).
- b) .....
(Kordub).
- B. Vanadekodud.
- a) ..... vanadekodu (vaata lisa.)
(Nimetus).
- b) .....
(Kordub).
- c) .....
(Kordub).
- D. Nõdrameelsete ja kõrvalist abitarvitajate varjupaigad.
- a) ..... (Vaata lisa).
(Nimetus).
- E. Lahtine hoolekanne.
- § 1. Abirahad.
- a) Puudustkannat. vanematele toetus laste kasvatamiseks.
- b) Laste võeraste perek. kasvat. andm.
- d) Juhuslised toetused.
- § 2. Arstimine.
- § 3. Matmine.
- VII. peatükk.
- Põllumajandus.
- A. Personaal.
- § 1. Palgad:
- a) Agronom.
- b) Kultuurtehnik.
- c) Maakonna loomaarst.
- d) Jaoskonna loomaarstid.
- e) Loomavelskerid.
- § 2. Sõidu- ja päevarahad.
- § 3. Kantseleikulud:
- a) Kantselei tarbed.
- b) Post-telegraf-telefon.
- § 4. Majanduslised kulud:
- a) Küte.
- b) Valgustus.
- c) Parandus.
- B. Põllumajanduskultuuri arendamine.
- § 1. Kursused.
- § 2. Katsepõllud.
- § 3. Näitused.
- § 4. Melioratsioon.
- § 5. Maaparanduse eelplaanid.

§ 6. Põllumajand. organisatsiooni toetus.

D. Põllutöökoolid.

a) ..... (Vaata lisa).
(Nimetus).

b) ..... (Vaata lisa).
(Kordub).

E. Loomakliinikud.

a) ..... (Vaata lisa).
(Nimetus).

G. Loomataudide vastu võitlemine.

§ 1. Arstirohud ja abinõud.

§ 2. Arstiriistad.

§ 3. Selgitustöö.

VIII. peatükk.

Teedekapitali kulud.

§ 1. Teedekapitali ülekande summa.

IX. peatükk.

Ettevõtted.

A. Põllumajanduslised (Brutotokulud).

§ 1. ....

§ 2. ....

§ 3. ....

§ 4. ....

B. Ärilised.

§ 1. ....

§ 2. ....

§ 3. ....

§ 4. ....

X. peatükk.

Varanduste kulud.

A. Kinnisvara.

§ 1. Muretsemine:

a) .....

b) .....

d) .....

§ 2. Korrashoid:

a) Remont.

b) Kinnitus.

d) Uulitsate korrashoid.

§ 3. Maksud:

a) .....

b) .....

d) .....

B. Vallasvara.

§ 1. Muretsemine.

§ 2. Korrashoid:

a) Remont.

b) Kinnitus.

XI. peatükk.

Kapitalide asutamine.

§ 1. Tagavara kapital.

§ 2. Muud kapitalid:

a) .....

b) .....

XII. peatükk.

Laenud.

§ 1. Laenude tasumine.

§ 2. Laenude %%.
XIII. peatükk.

XIII. peatükk.

Mitmesugused kulud.

§ 1. Maaomaval. Liidu liikmemaks.

§ 2. Pensionimaksud:

a) Valits. liikmete ja ametnikkude p.

b) Õpetajate pealt.

§ 3. Toetus teedekapitali heaks.

§ 4. Segakomisjoni kulud.

§ 5. Kohtukulud.

§ 6. Maksude sissenõudmise kulud.

§ 7. Toetus seltside ja organisatsioonidele.

§ 9. Juhuslised kulud.

XIV. peatükk.

Tagavara summa.

Teedekapitali tulude nomenklatuur.

§ 1. Riikline toetus.

§ 2. Maavalitsuse summad.

§ 3. Maksud teedekapitali heaks:

a. Liikumisabinõude maks (R. T. 18/19 — 1920 a.).

b. Tööstus- ja Kaubandusettevõtete maks (T. S. § 3 ja R. T. 44 — 1928 a.).

c. Bensiini maks (R. T. Nr. 3 — 1929 a.).

d. Naturaalkohustusest vabastamise maks (T. S. §§ 27 ja 31).

§ 4. Ujuvate sildade ja parvede maksud.

§ 5. Maade ja varanduste müügist saadud summad (T. S. § 13).

§ 6. Juhuslised sissetulekud (T. S. §§ 34, 64 ja t. t.).

Teedekapitali kulude nomenklatuur.

§ 1. Palgad:

a) Tehniline personaal.

b) Mehaanikute personaal.

c) Kantselei- ja majateenijad.

d) Ajutised tööjõud.

§ 2. Toetus:

a) Arstiabi.

b) Perekonna abirahad.

c) Kinnitus.

d) Pensioni maks.

§ 3. Päevarahad.

§ 4. Kantselei kulud.

§ 5. Vallasvara muretsemine.

§ 6. Majapidamine:

a) Üür.

b) Küte.

c) Valgustus.

d) Puhastus ja korrashoid.

e) Mitmesugused kulud.

- § 7. Sõidukulud:
- Tasu sõidu eest.
  - Korrashoid.
  - Ülevalpidamine.
- § 8. Veoabinõude korrashoid.
- § 9. Ehitusmasinate ja tööriistade korrashoid.
- § 10. Uued ehitused: *)
- Sillad ja truubid.
  - Teed.
  - Parved.
  - Hooned.
  - Vee ära juhtivad kraavid.
- § 11. Kapitaal ümberehitused: **)
- Sillad ja truubid.
  - Teed.
  - Parved.
  - Hooned.
- § 12. Ehituste surnine korrashoid:
- Kruusateed.
  - Kunstteed.
  - Sillad, truubid ja parved.
  - Tee tähised.
  - Kaitseabinõud.
- § 13. Ehituste talvine korrashoid:
- Teed.
  - Sillad ja truubid.
  - Tähised.
- § 14. Maa ja kruusaaukude võõrandamine ja korrashoid.
- § 15. Segakulud.

Üldine läbikäikude aruanne.

Selles on järgmised lahtrid:

- Järjekorra Nr.
- Pearaam. „
- Arvete nimetus.
- Seis 1. aprillil 1929 a.
  - Aktiva.
  - Passiva.
- Läbikäik eelarve aasta jooksul.
  - Deebet.
  - Kreedit.
- Kokku.
  - Deebet.
  - Kreedit.
- Seis 31. märtsil 1930 a.
  - Aktiva.
  - Passiva.

Eelarveliste tulude aruanne.

Selles on järgmised lahtrid:

- Tulude nimetus eelarve nomenklatuuri järele.
- Põhi- ja lisaelarvete järele määratud.
- Sissetulnud eelarve aastal.

*) **) § 10 ja § 11-dal üksikute tööde järele 1, 2, 3, 4, 5, jne. alajaotus.

- Tagasi makstud ehk teisele arvele kantud.
- Tegelikult sissetulnud.
- Jääb veel saada.
- Lõpulik tulusumma.
- Sissetulnud:
  - enam kui eelarves.
  - vähem „ „
- Märkused.

Eelarveliste kulude aruanne.

Selles on järgmised lahtrid:

- Kulude nimetus eelarve nomenklatuuri järele.
- Põhi- ja lisaelarvetega määratud.
- Maavolikogu otsusega või maaval korraldus.
  - suurendatud,
  - vähendatud.
- Eelarve lõpulik summa.
- Väljaantud eelarve aastal.
- Krediidi täienduseks tagasi saadud ehk teisele arvele kantud.
- Tegelikult välja läinud.
- Jääb veel välja anda.
- Lõpulik kulu summa.
- Eelarve lõpuliku summaga võrreldes väljaläinud:
  - enam,
  - vähem.
- Märkused.

P ä e v a k o r r a p t. 6.

Vallaomaval. raamatupidamise ja asjaajamise raamatute kinnitamise korra muutmise küsimus.

Siseministri ringkirja põhjal 18. aug. 1919 a. Nr. 605 (R. T. Nr. 58 — 1919 a.) on valla- ja alevivalitsused kohustatud oma kviitungi- ja kassaraamatuid maavalitsuse poolt nõorida ja pitseerida laskma.

Suurematel maavalitsustel on selle korralduse alusel aastast kuni 1500 üksikut köidet nõorida ja pitseerida. Valdadele tekitab see kord erilisi raskusi ja kulusid siis, kui neil raamatute ostukoht lähemal maavalitsuse asukohta ehk odavamad ostukohad mujal linnas. Üldarvepidamise seadus ei anna põhjust senise korra alalhoidmiseks. Maa- ja linnavalitsused nõorivad ja pitseerivad ise oma arveraamatuid. Kuritarvidusi selle tagajärjel ei ole neis ettetulnud.

Neil põhjustel tõstis Viru maavalitsus juba 1926 a. küsimuse üles vallaraamatute kinnitamise korra muutmise kohta. Liidu nõukogus läksid hääled pooleks ja uuendused jäid teostamata. 18. jaanuaril s. a. on Viru Maaval. küsimuse uuesti Siseminis-

teeriumile lahendamiseks esitanud, kes oma korda Liidu seisukohta selle kohta küsib.

Liidu juhatus, olles endisel seisukohal, et raamatute nõrimine ja pitseerimine maavalitsustes ei suuda kuritarvidusi ärahoida, kuna asjaajamise lihtsustamine ja kulude vähendamine seisukorra muutmist nõuab, paneb nõukogule ette otsustada Siseministeeriumile teatada, et Liidu nõukogu tarvidust ei näe 18. aug. 1919 a. ringkirja maksvuse alalhoidmiseks, mispärast palub Ministeeriumi maavalitsused valla- ja alevivalitsuste raamatute registreerimisest ja pitseerimisest vabastada, need kohused vallarevisjonikomisjoni ehk revisjonikomisj. ja vallavanema peale

panna, kusjuures maavalitsused järelvalve korras valvet peavad pidama, et tarvilised raamatud registreeritud, nõõritud ja pitseeritud on.

P ä e v a k o r r a p t. 7.

E. Maaomavalitsuste Liidu 1928 a. tegevuse ülevaade ja aruanne.

Liidu 1928 a. tegevuse ülevaade ilmus „Maaomavalitsuses“ Nr. 4 alates lehek. 51-st.

Aruandest järgneb siin varandusline seis 1-ks jaan. 1929 a. ja kulude ja tulude aruanne, kuna täielik aruanne Liidu büroos läbivaatamiseks Liidu nõukogu liikmetel kättesaadav on.

E. Maaomaval. Liidu varandusline seis 1-ks jaan. 1929.

Aktiva		Passiva	
Kassa	296 36	Jaoskonna arstide kurs. kap.	181 70
„Maaomaval.“ eelm. aastak.	2.941 30	„Maaomaval.“ 1929 a. arve	31 —
„Sundnormide kogu“	4.153 61	Mitmesugused isikud ja asut.	224 54
„E. E. omaval. teg. kongress“	540 75	Kalendri arve	1 50
Mitmesugused is. ja asut.	4.708 47	Võlgadeta varanduse arve	13.747 94
Vallasvara	1.174 56		
„Vallaomaval. raamatupid.“	307 80		
„Vallaomaval. raam.-p. revid. kava“	28 83		
Perekommaseisu markide arve	35 —		
	<u>14.186 68</u>		<u>14.186 68</u>

1928 a. kulud ja tulud.

Kulud		Tulud	
„Maaomaval.“ väljaandm.	2.982 69	Liikmemaks	8.128 26
„Sundnormide kogu“ väljaand.	1.391 80	„Maaomavalitsus“	2.652 01
Vallaomaval. raam.-pid. väljaand.	1.138 50	Sundnormide kogu väljaand.	544 76
Revideerimise kava väljaand.	100 —	„E. E. omaval. teg. kongressi“ levit.	133 59
Vallasekr. kursuste arve	250 —	Vallasekret. kursuste kap.	200 —
Kongressi arve	496 91	„Valimisseaduse“ levitamine	2 20
Vallasvara muretsemine	48 55	Vallaomaval. raam.-p. väljaand.	1.063 60
Kulud	5.973 89	Hoiusummade protsendid	51 40
Eelarve täitmine:		„Maaomaval.“ eelm. a. k. lev.	126 70
Eelarveline ülejääk	582 93	Revideerimise kava väljaand.	112 75
	<u>12.965 27</u>		<u>12.965 27</u>

Eelarvega võrreldes:

Eelarve järele oli kuludid ettenähtud	18.900 —		
Tegelikult väljamaksetud	12.154 50		
Jäi 1928 a. lõpul maksta	227 84	12.382 34	
Eelarvest vähem	<u>6.517 66</u>		

Eelarvega võrreldes:

Eelarve järele oli tuludid ettenähtud	18.900 —		
Tegelikult saadud	9.065 —		
Jäi 1928 a. lõpul saada	3.900 27	12.965 27	
Eelarvest vähem	<u>5.934 73</u>		

Kulud: eelarvest vähem . . .	6.517 66
Tulud: „ „ . . .	5.934 73
Eelarveline ülejääk	582 93

Allkirjad.

P ä e v a k o r r a p t. 8.

E. Maaomaval. Liidu 1929 a. tegevuse kava ja eelarve.

T e g e v u s k a v a.

1. Seista maa- ja vallaomavalitsuste üldhuvide valvel põhikirjas ettenähtud aladel ja korras;

2. Korraldada arhivaaride kursused, mis seni pidamata jäänud põhjusel, et ettenähtud lektorid praktiliste katsetustega arhiivide korralduse alal lõpule ei jõudnud; kui korda läheb toetusraha saada, korraldada ka kolmandad jaoskonna arstide täienduskursused ülikooli juures;

3. Liidu häälekandjat „Maaomavalitsust“ anda senises korras välja;

4. Kirjastuse alal lõpetada sundnormide kogu maaomavalitsuse kohta väljaandmist; maaomavalitsuste ajaloo I. osa välja anda, mis seni teostamata on seisnud põhjusel, et mitu maaomavalitsust ei ole ajaloo jaoks materjale ära saatnud; välja anda 1929 a. omavalitsustegelase kalender; välja anda II. omavalitsustegelaste kongressi referaadid meie maaomavalitsuse korralduse sihtide üle; välja anda muud, praegu ettenägemata, kuid tarvilikku kirjandust;

5. Väljatöötada tarvilikkude seaduste ja muude projektide eelnõud;

6. Välja anda perekonnaseisu kantselei margid;

7. Väljatöötada omavalitsustegelaste ettevalmistamise pikaajaliste kursuste kava ja kursuste avamiseks eeltööd teha.

E. M. Liidu eelarve.

Tulud.

Liikmemaks	8.130 97
„Maaomaval.“ tellim. ja kuul.	2.600 —
Kirjastus:	

1. Sundnormide kogu müügist: 315 tell. à 10 vihku à 6.50 + 100 täiskomplekti köid. à 20 kr.	4.047 50
2. Maaomaval. ajal. I osa	2.400 —
3. Kalender 1929 aast.	1.600 —

4. Meie maaomaval. korralduse sihid	50 —	
5. Ettenägemata kirjastus	350 —	8.447 50
Toetusraha jaoskonna arstide kursuste korraldamiseks	1.000 —	
Eriotstarbega tagavarad	181 70	
Perekonnaseisu-ameti markidest	200 —	
Kirjanduse müügist eelm. aast.	100 —	
Hoiusummade protsendid	19 83	
		<u>20.680 —</u>

Kulud.

Kursused:

1. Arhivaaride kursused	150 —	
2. Jaosk. arstide kursused	1.200 —	1.350 —

„Maaomavalitsuse“ väljaandm. 3.500 —

Kirjastus:

1. Sundnormide kogu 10 vihku à 300 kr. + 100 eks. köitm. à 2 kr.	3.200 —	
2. Maaomavalits. ajalugu I osa	2.800 —	
3. Kalender 1929 aast.	1.500 —	
4. Meie maaomav. korrald. sihid	100 —	
5. Ettenägemata kirjastus	350 —	7.950 —

Seaduse eelnõude ja muude projektide väljatöötamine . 750 —

Perekonnaseisu-ameti markide väljaandmine . . . . . 140 —

Vallasvara muretsemine . . . . . 250 —

Kulud:

1. Sõidu- ja päevarahad ning esitusk.	1.100 —	
2. Palgad ja arstiabi ametn. ja teen.	4.200 —	
3. Korter	360 —	
4. Kants. tarbed	120 —	
5. Post, telegr., telef.	400 —	
6. Kirjandus	150 —	
7. Ettenägemata kulud	410 —	6.740 —

20.680 —

Omavalitsuste päevauudised.

Avansside andmise juhtnöörid muudetud.

E. M. Liidu sellekohase märgukirja peale teatas Riigikassa 23. veebr. s. a. Nr. 12403 all, et avansside andmise seaduse § 2 alusel (R. T. Nr. 607/108 — 1925 a.) linna- ja maavalitsustele avansside andmises antud juhtnöörid on Rahaministri poolt kokkuleppel Siseministriga, osaliselt muudetud ja täiendatud ning uute juhtnööride kohaselt on nüüd võimalik anda avansse täh. omavalitsustele jooksva maksuaasta tulu- ja lisaärimaksu arvel kuni eelarve aasta 20. märtsini.

Avansi määraks on endiselt jäetud 60% maksuaastal laekumiseks loodetavatest tuludest palutud 100% asemel.

Tulumaksu seaduse muutmise eelnõu.

Rahaministeeriumi poolt kokkuseatud tulumaksu seaduse muutmise seaduse eelnõu on ministrite vahelises komisjonis läbivaatamisel. Eelnõu kaotab valla ja alevi tulundamise komisjonid ning jaoskonna komiteed ja alandab tulumaksu.

E. Maaomaval. Liidu ja omavalitsuste tegevus.

E. Maaomaval. Liidu juhatus koosolek 26. veebr. 1929.

Päevakorras 17 punkti.

Suuremalt osalt on küsimused seotud lähema

nõukogu koosolekuga.

Nii võetakse vastu Liidu 1928. a. tegevuse ülevaade ja aruanne, 1929 a. tegevuskava ja eelarve, vaadatakse läbi maavalitsuste raamatupidajate nõupidamise tulemused ja tehakse neis mõned parandused, vallaraamatute kinnitamiskorra muutmiseks, aluseks võttes Siseministeeriumi järeloküsimust, otsustatakse nõukogule teha vastav ettepanek, samuti ka valla- ja maavolikogude ühelajal-valimise kohta Siseministeeriumi sellekohase ettepaneku puhul, määratakse Liidu nõukogu koosolek 20. märtsi peale Tallinnas ning seatakse päevakord kokku.

Vallavolikogude kodukorra kokkuseadmise asjus, aluseks võttes Vairava vallavalitsuse algatust, otsustatakse vastav üleskutse materjalide kogumiseks avaldada.

Sõmerpalu vallaval. ettepanek saksa kooli kulude asjus tuli edasi lükata küsimuse põhjalikumaks läbikaalumiseks.

Koerte marutõve vastu kaitsespookimise

teostamise küsimus Vastemõisa valla Põlumeestekogu ettepanekul otsustatakse Loomatervishoiu Peavalitsusele lahendamiseks edasisaata.

Valdade esitajate valimise edasilükkamise ettepanek Järve vallaval. poolt otsustatakse tagajärjeta jätta, sest sellega saaks takistatud valdade osavõtt suuremal hulgal lähemast Liidu nõukogu koosolekust, mida kiire iseloomulised päevakorra punktid ei luba edasi lükata.

Liidu vallasvara tulevastu kinnitamine

otsustatakse jaatavalt ja lahendatakse rida sisemise tähtsusega küsimusi.

Üleskutse valla- ja maavalitsustele.

Suurel hulgal valdadel puudub vallavolikogude kodukord, milles oleks ette nähtud koosolekute pidamine, hääletamine ja sõnavõtmise kord n. p. m., ehk kus kodukord kokkuseatud, siis on ta tihti vallavolikogudele mittevastav ehk ainult küsimusi osaliselt lahendaja. Üleriiklise ühtlase kodukorra väljatöötamine vallavolikogudele on hädavajaline. On soovi avaldatud, et E. Maaomaval. Liit seda teeks.

Selle soovi ja Liidu juh. ots. kohaselt 26. veebr. s. a. palub Liidu juhatus kõiki maavalitsusi, kes ülemaalse kodukorra kokkuseadnud ja vallavalitsusi, kellel iseseisvalt kodukord kokku seatud, sellest üks ära kiri E. M. Liidule saata vastava materjali ammutamiseks üld kodukorra jaoks, eriti aga vallavalitsusi Liidule teatada, missugused küsimused nimelt tegelikus elus volikogu koosolekute alal arusaamatusi on sünnitanud, mis lahendamist kodukorras

nõuavad, sest kodukorra kava kokkuseadja ei suuda kõiki võimalikke küsimusi ja juhtumisi ette näha, kuna kodukord peaks võimalikult täielik saama.

On materjalid käes, asub Liit kodukorra kava väljatöötamisele.

28. veebr. 1929.

E. Maaomav. Liidu juhatus.

Küsimused ja vastused

Küsimus Nr. 12. Kohtukutse vastuvõtmise ja voliniku puudumise kohta.

Vallavolikogu valis adm. asjas oma volinikuks volikogu liikme. Rahukohtunik saatis selles asjas kohtukutse vallavolikogu nime peale. Kes on kohustatud kutset vastuvõtma, pealegi kui valitud volinik on lahkunud vallast ärireisule ja kohtupäevaks tagasi ei tule? Vallasekretär.

Vastus:

Volikogu nime peale saadetud kohtukutse võtab vastu vallavanem kui volikogu esimees, kui erilist korda maksuma pandud ei ole. Ei ole volikogu poolt valitud volinikkukohal ega see kohtusse ilmuda ei saa, peab vallavanem hoolitsema, et õigeks ajaks uus volinik seadusliselt valitud oleks.

Küsimus Nr. 13. Pennides antud maksu normide arvestamisest.

Lisa liikumata varanduste maksuseadus näeb ette, et vallad oma heaks võivad võtta lisa liikum. varand. maksu muude hulgas ka hoonete ja tööstusliste asutuste pealt, kuid mitte rohkem, kui: hoonete pealt 75 penni ja tööstusasutuste pealt 175 penni puhtakasurubla pealt (Pärnumaal).

Uue rahaseaduse ja ka Rahaministri teadaande 3. dets. 1927 a. R. T. Nr. 109 — 1927 a. põhjal seni liikvelolnud marga alajaotus pennidesse kaob. Palun vastata, kuidas talitada valla eelarve kokkuseadmisel ja lisa liikumata varanduste maksu määramisel; kas peab võtma näit. tööstus asutuste pealt 1,75 senti (mis iga tahes raskusi teeb ja asjata tööd), hoonete pealt 0,75 senti, ehk võib võtta maksu tööstus asutuste pealt täissentides 2 snt. ja hoonete pealt niisama täissentides 1 sent puhtakasurublalt. Vallasekretär.

Vastus:

Kui pennides antud maksu normide ümarikuks tegemise korraldus puudub, siis ei ole alust maksu summa väljaarvamisel norme suurendada pennide sentideks muutmiseks. Seniste pennides toodud maksu normide järele maksu väljaarvamine ei tee suuremat raskust, toimetades väljaarvamist kümnendik murru, 1,75 ja 0,75 senti, abil, ainult lõpussummas saadud sentide murd tuleb välja jätta ja arvestada tarvete sentidega.

Küsimus Nr. 14 Maaomavalitsuste arvetate õiendamise tähtaja kohta.

R. T. Nr. 99 — 1926 a. ilmunud seadus Nr. 109 punkt I lõpu osa „Arvete lõpulikke õiendamisi ja kreditoridele maksusi võib toimetada kuni 1. juunini“ kohta palun lahkest vastust, mis on selle all mõeldud, kas peale seda tähtaega võib see sündida ainult vallavolikogu. uue otsuse alusel, kuna senini oli tähtaeg piiramata ja kandus eelarve aastast üle järgnevale tarviduse järele.

K. Vallasekretär: P. V.

Vastus:

Tsiteeritud seaduse osa kaht arvamist väljalugeda ei luba. Ta ei anna valla- ega maavolikogule mingisuguseid õigusi lubada peale 1. juunit eelmise eelarve aasta arveid õiendada, vaid kõik arved tuleks täh. päevaks tasuda.

Teine küsimus on aga see, kas see seaduse lausend teostatav on. Nähtavasti on ta kõne all olevasse seadusse ilma pikima kaalumisetähtaegita riigi asutuste selleaegiste normide eeskujul. Omavalitsustel ei olene arvete tasumine nende heatahtest, vaid sellest, kuidas maksud sissetulevad. Ei tule nad sisse, puudub vallaomaval. võimalus 1-se juunini eelmise aasta võlge tasuda, ega selle tähtaja möödumisel võlausaldaja õigus oma saada oleva summa peale kao. Kohus mõistab ta ikka välja ja tuleb tasuda. Eelarve ja aruande kokkuseadmise tähtjad ei võimalda ka maksmata summe järgmise aasta eelarvesse kanda, mispärast tsiteeritud seaduse osa teostatav on ainult maksude korralikult sissetuleku puhul ja tõendab kord jälle kui vähe elulikumad meie seadused on.

Kuulutatakse maksusetaks:

1. Hendrik Jaani p. S o o hobusepass Nr. 471, väljaantud V a n a - K a r i s t e valla- valitsusest 13. I. 1922 a.

2. Hendrik Jaani p. S o o hobusepass Nr. 137, väljaantud U u e - V ö i d u vallavalitsusest.

3. Anna V a i m a n n'i hobusepass Nr. 124, väljaant. M a s s u vallavalitsusest 9. okt. 1925 a.

4. Julius D e h n'i hobusepass Nr. 6, väljaantud T a r t u I. jsk. Politsei Komissari poolt 1925 a. Herman Sumberg'i nimele.

Rakendus raamatud ja blanketid

vallavalitsustele,
vallakohtutele,
ühingutele,
seltsidele ja
pankadele,

maksude vastuvõtmise

kviitungi raamatud (kopeeritavad)

kõige soodsamatel tingimistel saada

U/ü. „Ühistrükikoda Rakveres“
Lai tän. 12. Telef. 1-35.

Vastutav toimetaja: Eesti Maaomaval. Liidu sekretär H. A v i k s o n. Väljaandja: Eesti Maaomaval. Liit. „Ühistrükikoda Rakveres“.